

Aleksis K – Sunnuntai-Kaleva 3.2.

Lumen omaiset

Kun vuodenaikojen ja kvartaalitalouden syklit osuvat kohdakkain, saattaa tilinpäätöksen aikana sataa lunta. Silloin syntyy helposti sellainen keskustelu, jota tänä talvena on käyty: kuka omistaa lumen? Lain mukaan se ei kuulu kenellekään niin kauan kuin se malttaa leijailla ilmassa, mutta heti kun hiutale laskeutuu maahan, siitä tulee jonkun omaisuutta.

Hiutaleen omistaa se, jonka maalle se putoaa. Jokaisen tontinomistajan omaisuus siis karttuu aina talvella. Harva tällä tavalla pääsee varsinaisesti rikastumaan, mutta tälläkin omaisuudella voi tehdä kiusaa naapureilleen tai tielaitokselle. Lumen vieminen toisen tontilta on varkaus, siis rikos. Yllättävää kyllä, myös päinvastainen tapaus, eli lumen tuominen toisen tontille on rikos, tässä tapauksessa nimeltään hallinnan loukkaus, koska naapurin tontille lykkimä lumikinos saattaa haitata tontin hallintaa.

Kun tällaiset lainmukaiset tosiasiat tiedostetaan, saadaan aikaan herkullisia riitoja ja parhaassa tapauksessa työllistetään lauma lakimiehiä. Toistaiseksi ei ole määritelty lumen kilohintaa eikä ole ennakkotapauksia edes siitä, onko raakalumi arvokkaampaa kuin jalostettu lumi. Lumen jalostamisen yksinkertaisimpia muotoja ovat lumipallot ja lumiukot, joilla saattaa olla tunnearvoa tekijälleen, vaikka raha-arvo pysyisi pienenä. Turistikohteiksi rakennettavat lumilinnat ja jäähotellit ovat selvästi arvokkaimpia, vaikkei niitä kai voi kiinteistöiksi sanoa kevään tullen. Hienot lumiveistokset saattavat olla suorastaan korvaamattomia, jopa arvokkaampia kuin perinteiset taideteokset, koska ne ovat olemassa vain hetken aikaa. Ainakin Kemissä näyttää rakennuslumelle olevan niin paljon kysyntää, että on ihme, ellei seudulle ala pikku hiljaa ilmaantua lumiparoneja ja kinoskeisareita. Olisikohan Paavo Väyrynen kiinnostunut, hänhän omistaa talvisin suuret määrät irtolunta Keminmaan plantaaseillaan?

Lumen ohimenevyys on filosofinen aihe sinänsä. Laki kuulemma sanoo, että kun lumi sulaa vedeksi, se ei enää ole kenenkään omaisuutta. Se valuu osaksi yhteisiä vesiä, joita ei omista kukaan. Vesiosuuskunnilla ja kalastuskunnilla saattaa olla niihin joitain oikeuksia, muttei omistusta. Hieman avoimeksi jää se, kuka omistaa ja kuinka kauan sen lumen, joka sataa yhteisten vesien jään päälle. Muutoin logiikka on ymmärrettävä, sillä suunnilleen sama tilanne on viinaksien kanssa. Niin kauan kuin juoma on pullossa, se on takuulla jonkun omaisuutta, mutta kun se on juotu ja se etenee luonnonkiertoon uudessa olomuodossa, sitä ei kukaan edes halua omistaa.

